

Valtuustoaloite/Kotihoidon tuen kuntalisä

Sivla 23.04.2026
463/02.05.01.00/2025

Valmistelija varhaiskasvatusjohtaja Heidi Kauti, puh. 050 4063659

Meidän Loimaan valtuustoryhmän ja muiden allekirjoittamassa valtuustoaloitteessa koskien kotihoidontuen kuntalisän kokeiluluonteista käyttöönottoa vuosiksi 2026 -2029 alle 3-vuotiaille kotona hoidettaville lapsille todetaan mm. seuraavaa:

”Kuntalisä laajentaa lapsiperheiden mahdollisuuksia järjestää alle 3-vuotiaan lapsensa päivähoito. Kuntalisää maksettaisiin jommankumman vanhemman hoidossa olevasta kotihoidon tuen piirissä olevasta lapsesta.

KELA:n maksaman kotihoidon tuen määrä on yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta 377,68 €/kk. Pienituloisilla perheillä on lisäksi mahdollisuus saada KELA:lta hoitolisää enintään 202,12 €/kk.

Kotihoidontuen kuntalisällä voidaan tarjota perheille paremmat mahdollisuudet valita lapsensa hoidon aloittamisen ajankohta varhaiskasvatuksessa. Tämä sopii myös kaupungin strategiaan kärkihankkeisiin ja lisää Loimaan houkuttelevuutta lapsiperheiden silmissä. Osassa naapurikunnista on jo käytössä kuntalisä ja/tai maksuton varhaiskasvatus.

Humppilassa kuntalisä on 150 €/kk alle 3-vuotiaasta lapsesta. Koski TI maksaa kuntalisää alle 3-vuotiaasta lapsesta 150 €/kk ja tarjoaa maksuttoman varhaiskasvatuksen yli 3-vuotiaille lapsille.

Loimaa panostaa lapsiperheisiin rakentamalla uuden päiväkodin Virttaalle ja myös Metsämaalle suunnitellaan uutta päiväkotia. Näiden, ja muidenkin päiväkotien, toivotaan täyttävän lapsista tulevaisuudessa, ja lapsiystävällisen asuinpaikkakunnan mainetta kasvatetaan kuntalisällä.”

Kela myöntää kotihoidon tuen, mutta se maksetaan kuukausittain Loimaan varhaiskasvatuksesta. Tuen saajien määrä vaihtelee hieman kuukausittain, mutta viimeisen puolen toista vuoden aikana saajia on keskimäärin 79 lasta. Maksetun tuen määrä vaihtelee kuukausittain 21 000 euron ja 30 500 euron välillä. Kotihoidon tuki kokonaisuudessaan on kunnan kustantamaa tukea perheille, vaikka tuki maksetaankin Kelan toimesta. Vuoden 2025 tilinpäätöstietojen mukaan toteuma kotihoidon tuesta oli 427 973,05 euroa.

Valtuustoaloitteessa mainittu Humppilan ja Koski TI:n maksama 150 € / kk tarkoittaisi Loimaalla esim. tämän vuoden helmikuun kohdalla 11 850 €. (79 tuen saajaa x 150 €). Keskimäärin viime vuoden aikana kotihoidon tuen kuntalisän kustannus olisi ollut noin 142 000 euroa (79 tuen saajaa x 150 € x 12 kk). Taloudellisesta näkökulmasta kotihoito on kunnalle edullisempaa kuin varhaiskasvatus, mutta täysin niitä ei voida tarkastella suoranaisesti toisiinsa vaikuttavina. Esim. kotihoitoon jäävän lapsen kustannus ei vähene suoraan varhaiskasvatuksen kustannuksista, koska yksittäiset tyhjät paikat eivät suoraan suhteudu henkilöstömäärän vähenemiseen. Vaaditut tilat ja

muut ympäristön kustannukset eivät vähene, jos muutama lapsi jää pois, vaan ne pysyvät vakiona. Yhden työntekijän tarpeen vähenemiseen vaikuttaa vasta neljän alle kolmevuotiaan lapsen poissaolo tai seitsemän yli kolmevuotiaan.

Kuntaliitto on tehnyt selvityksen kotihoidon kuntalisästä vuonna 2024. Selvitys kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisistä ja niiden maksatusperusteista sekä palvelu setelistä 2024, [Selvitys kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisistä ja niiden maksatusperusteista sekä palvelusetelistä 2024 | Kuntaliitto.fi](#)

Selvityksestä ilmenee, että niistä kunnista, joissa kyselyn perusteella kuntalisää maksettiin lähes puolet (48,5 %) arvioi, että kuntalisän maksamisella ei ole ollut vaikutusta varhaiskasvatustarpeiden kysyntään. Eniten kuntalisän maksamisen arvioitiin vaikuttavan lapsen aloittamiseen varhaiskasvatuksessa. Kuntalisää maksavista kunnista 20,6 % arvioi, että kuntalisän maksaminen vaikuttaa siten, että lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa hieman myöhemmin. Muutamassa kunnassa myös arvioitiin, että kuntalisän maksaminen on vähentänyt alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksen tarvetta. Kysymykseen vastanneista kunnista 13 % ei osannut sanoa onko kuntalisä vaikuttava varhaiskasvatustarpeiden kysyntään millään tavalla.

Kuvio 3. Onko kotihoidon tuen kuntalisällä ollut vaikutusta palvelujen kysyntään? (n=68)

Aiemmassa vuonna 2022 toteutetussa kyselyssä vielä noin 30 % vastanneista kunnissa arvioi vastaavasti kuntalisän maksamisen vaikuttaneen varhaiskasvatuksen kysyntään. Jos vastauksia verrataan vielä vuoden 2020 kyselyyn lähes puolet kysymykseen vastanneista arvioi (49 %) arvioi, että kuntalisän maksamisella on ollut vaikutusta varhaiskasvatustarpeiden kysyntään. Kuntalisän maksaminen oli myös silloin jonkin verran vähentänyt varhaiskasvatustarpeiden kysyntää. Vastausten mukaan vaikuttaa siltä, että kuntalisän maksamisella ei ole enää niin merkittävää vaikutusta varhaiskasvatuksen kysyntään kuin aiemmin on ollut.

Kuntaliiton 2024 selvityksen mukaan kotihoidon kuntalisän vaikutus on laskenut vuodesta 2022 vuoteen 2024 sitä maksavien kuntien arvion

mukaan. Vuonna 2024 Manner-Suomen kunnista 64 maksoi kuntalisää. Keskimäärin lisää maksettiin 189 euroa, mutta suuruus vaihteli 50 - 400 euron välillä.

Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen on ollut jo usean hallituksen tavoitteena - edellisten ja nykyisenkin. Osallistumisastetta on pyritty nostamaan valtakunnallisesti esim. 2024 vuoden asiakasmaksujen tulojen muutoksella. Kotihoidontuen kuntalisä ei ole vastakkainen vanhempien työllistymiselle tai opiskelulle. Se voi mahdollistaa joustavan työteon tai opiskelun vanhemmille. Kotihoidontuella lasta hoitava voi olla myös joku muu kuin vanhempi, esim. isovanhempi, tai muu tuttu henkilö. Jos lapsella on palkattu hoitaja, Loimaan kaupunki maksaa perheelle yksityisen hoidon tuen kuntalisää kotihoidon tuen lisäksi. Yksityisen hoidon kuntalisän tarve on ollut melko pientä, elokuussa 2025 lähtien tukea ei ole haettu lainkaan. Pidemmällä kotihoidontuen jaksolla ei ole todettuja vaikutuksia oppimiseen myöhäisemmässä iässä.

Loimaalla on hyvät avoimen varhaiskasvatuksen palvelut kotihoidossa oleville lapsille, avoin aamupäivätoiminta kaksi kertaa viikossa sekä vanhempien vertaistuelliset ryhmät sekä vanhemmuuden tukiputiikki kaikille perheille. Lisäksi yhdistykset järjestävät perheille ja lapsille toimintaa, esim. perhekahvilat ja seurakunnan kerhot.

Linkissä oleva selvitys tavoittelee varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvua. [Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030 : Suuntaviivat varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseen sekä päiväkotien henkilöstön osaamisen, henkilöstörakenteen ja koulutuksen kehittämiseen](#)

Nykyisessä Petteri Orpon hallitusohjelmassa on kirjaus:

Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta nostetaan erityisesti yli 3-vuotiaiden lasten osalta. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Suomessa edelleen muita Pohjoismaita jäljessä, vaikka viime vuosina se on noussut. Erityisiä toimia suunnataan maahanmuuttajataustaisten lasten osallistumisasteen nostamiseksi varhaiskasvatuksessa. Tämä vahvistaa maahanmuuttajataustaisten lasten suomen ja ruotsin kielen osaamista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Loimaalla panostamme varhaiskasvatuksen tiloihin, meillä on uusimmat yksiköt, 2018 Puistometsän päiväkotitoiminta, 2022 Hirvimetsän päiväkotitoiminta, vuonna 2026 Virttaan päiväkotitoiminta ja suunniteltuna 2027 Metsämaan päiväkotitoiminta. Uudet tilat houkuttelevat perheitä muuttamaan Loimaalle ja niissä olisi hyvä myös kasvattaa käyttöastetta. Kotihoidontuen kuntalisä voi olla pito- tai veto-voima sekä houkutella uusia lapsiperheitä muuttamaan, mutta sen vaikutusta on vaikea arvioida. Pääsääntöisesti yksiköissämme on tilaa lapsille. Haaste 2026–2027 on pääasiassa, Hirvikosken alueella, jossa 5-ryhmäinen päiväkotitoiminta tulee miltei täyteen elokuussa 2026. Loimaan varhaiskasvatuksessa on myös kelpoinen henkilökunta, ja resurssit ovat hyvällä tasolla, mitkä myös houkuttelevat perheitä Loimaalle.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Pärkö Manne

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta toteaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, ettei kotihoidon tuen kuntalisän maksamista arvioida edellä olevien selvitysten ja tarkastelujen perusteella tarkoituksenmukaiseksi. Sivistyslautakunta toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

